

Brussel, 22 september 2025
(OR. en)

9858/25
ADD 1 REV 1

Interinstitutioneel dossier:
2023/0008 (COD)

SOC 363
STATIS 46
CODEC 750

ONTWERPMOTIVERING VAN DE RAAD

Betreft: Standpunt van de Raad in eerste lezing met het oog op de vaststelling van de VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD betreffende Europese statistieken over bevolking en huisvesting, tot wijziging van Verordening (EG) nr. 862/2007 en tot intrekking van de Verordeningen (EG) nr. 763/2008 en (EU) nr. 1260/2013
- Ontwerpmotivering van de Raad

I. INLEIDING

1. Op 20 januari 2023 heeft de Commissie haar voorstel ingediend voor een verordening betreffende Europese statistieken over bevolking en huisvesting, tot wijziging van Verordening (EG) nr. 862/2007 en tot intrekking van de Verordeningen (EG) nr. 763/2008 en (EU) nr. 1260/2013¹.
2. Dit voorstel heeft tot doel een geharmoniseerd kader voor Europese statistieken over bevolking en huisvesting tot stand te brengen door de bestaande statistieken over demografie, migratie en tellingen te integreren. Het voorstel moet de vergelijkbaarheid, tijdigheid en relevantie van gegevens in alle lidstaten verbeteren en het EU-beleid in verband met demografische veranderingen, sociale cohesie en duurzame ontwikkeling ondersteunen.

¹ Doc. ST 5588/23.

3. Het voorstel is besproken in talrijke vergaderingen van de Groep statistiek.
4. Op 21 juni 2023 heeft het Comité van permanente vertegenwoordigers (1e deel) het onderhandelingsmandaat goedgekeurd en op basis daarvan het voorzitterschap verzocht te gaan onderhandelen met het Europees Parlement met het oog op een akkoord in eerste lezing.
5. Het Comité van permanente vertegenwoordigers heeft op 6 maart 2024 een herzien mandaat goedgekeurd² en op 7 mei 2025 richtsnoeren verstrekt met betrekking tot de te volgen koers in de onderhandelingen met het Parlement³.
6. De Commissie werkgelegenheid en sociale zaken (EMPL) van het Europees Parlement heeft haar verslag op 2 oktober 2023 aangenomen en op 18 oktober 2023 heeft de plenaire vergadering dit verslag goedgekeurd. Op 24 april 2024 heeft het Parlement zijn standpunt in eerste lezing aangenomen, kort voor het einde van zijn 9e zittingsperiode.
7. De onderhandelingen met het Parlement zijn in november 2023 opgestart tijdens het Spaanse voorzitterschap en werden tijdens het Belgische en het Poolse voorzitterschap voortgezet. Van medio maart 2024 tot eind 2024 zijn de onderhandelingen gepauzeerd, aanvankelijk als gevolg van de wijziging van de wetgevingscyclus van het Europees Parlement en vervolgens vanwege de werklast in verband met de benoeming van de nieuwe Commissie.
8. Tijdens de vijfde dialoog, op 12 mei 2025, hebben de onderhandelingsteams van de Raad en het Parlement een voorlopig akkoord bereikt.
9. Op 28 mei 2025 heeft het Comité van permanente vertegenwoordigers (1e deel) de definitieve compromistekst geanalyseerd met het oog op een akkoord en vervolgens bevestigd⁴.

² Doc. ST 7138/1/24 REV 1.

³ Doc. ST 8117/25.

⁴ Doc. ST 9153/25.

10. Op 5 juni 2025 heeft de Commissie EMPL van het Europees Parlement het politieke akkoord bevestigd en op 6 juni 2025 heeft de voorzitter van EMPL de voorzitter van het Comité van permanente vertegenwoordigers schriftelijk laten weten dat, indien de Raad de verordening na bijwerking van de tekst door de juristen-linguïsten in eerste lezing goedkeurt, het Parlement het standpunt van de Raad in zijn tweede lezing zal goedkeuren.

II. PUNTEN VAN HET VOORLOPIGE AKKOORD

11. Het Europees Parlement en de Raad hebben onderhandelingen gevoerd met het oog op een akkoord op basis van een standpunt van de Raad in eerste lezing dat het Parlement zonder wijzigingen in zijn tweede lezing zou kunnen goedkeuren. De tekst van het standpunt van de Raad in eerste lezing weerspiegelt volledig het compromis dat de twee wetgevers, bijgestaan door de Europese Commissie, hebben bereikt.

Bevolkingsbasis

12. De bevolkingsbasis was in politiek en technisch opzicht een van de gevoeligste punten van het voorstel. Het definitieve compromis omvat de verplichting om alleen op nationaal niveau schattingsmethoden toe te passen op de totale bevolking. Deze verplichting geldt specifiek voor drie statistische onderwerpen: “de basiskenmerken van de persoon”, “de sociaal-economische kenmerken van de persoon” en “de huishoudelijke situatie van de persoon”. Bovendien kunnen de lidstaten gebruikmaken van een specifieke aanpassingscategorie wanneer verdere schattingen beschikbaar zijn. Dit aanvullende maar vrijwillige aanpassingsinstrument stelt de lidstaten in staat de totale bevolking te schatten en tegelijkertijd lacunes in de gegevens te erkennen. Wanneer deze aanpassingscategorie wordt gebruikt, moeten de lidstaten hun methode toelichten en het gebruik ervan in de begeleidende kwaliteitsverslagen motiveren.

13. Wat de bevolkingscijfers ten behoeve van de stemming met gekwalificeerde meerderheid betreft, zal Eurostat de Raad uiterlijk op 30 september van elk jaar de totale bevolking van elke lidstaat verschaffen, op basis van de door de lidstaten verstrekte gegevens, zoals uiteengezet in de bijlage bij de verordening. De lidstaten kunnen tot en met 1 september van elk jaar hun cijfers herzien.

Moeilijk te bereiken bevolkingsgroepen

14. In het voorlopige akkoord wordt een definitie van moeilijk te bereiken bevolkingsgroepen geïntroduceerd, die verwijst naar bestaande belemmeringen om bepaalde personen volledig en representatief mee te nemen of te identificeren in de statistische gegevens. Deze term is opgenomen in de overwegingen en het dispositief, met als doel meer inspanningen te leveren om ervoor te zorgen dat deze groepen beter worden bestreken in de bevolkingsstatistieken.
15. Ter ondersteuning van een betere dekking bevat de compromistekst bepalingen voor proef- en haalbaarheidsstudies om de beschikbaarheid van gegevens over groepen zoals personen in instellingen, daklozen en personen met een handicap te beoordelen. In deze studies zullen passende methoden worden onderzocht, met inachtneming van de normen inzake gegevensbescherming en rekening houdend met de nationale capaciteiten.

Afwijkingen

16. Indien de toepassing van de verordening of van de gedelegeerde of uitvoeringshandelingen ervan grote aanpassingen van de nationale statistische systemen vereist, kunnen de lidstaten verzoeken om een afwijking voor een initiële periode van maximaal drie jaar, met mogelijk een eenmalige verlenging met maximaal drie jaar, mits dit voldoende wordt gemotiveerd.

Waarborgen

17. Het voorlopige akkoord voorziet in kwalitatieve waarborgen die zijn aangepast aan de specifieke kenmerken van de Europese statistieken over bevolking en huisvesting (European statistics on population and housing, ESOP). Deze waarborgen voorkomen onnodige overlappings tussen gegevens die worden verzameld in het kader van de ESOP-verordening en die welke voor de verordening inzake geïntegreerde Europese sociale statistieken⁵ (Integrated European Social Statistics, IESS) worden verzameld. Voorts sluit de compromistekst het verzamelen van gegevens uit die door hun aard alleen rechtstreeks door enquêtes bij individuele personen kunnen worden verzameld.
18. Om de uitvoering te vergemakkelijken, bevat het voorlopige akkoord een algemene regel dat uitvoeringshandelingen ten minste 18 maanden vóór het begin van de desbetreffende referentieperiode moeten worden vastgesteld. Er gelden twee uitzonderingen: de uitvoeringshandelingen voor de eerste referentietijdstippen worden uiterlijk 12 maanden vóór de eerste referentietijdstippen vastgesteld, terwijl de uitvoeringshandelingen met betrekking tot tellingsgegevens ten minste 24 maanden vóór de referentiedatum worden vastgesteld.

Ad-hocverzameling van gegevens

19. Het voorlopige akkoord voorziet in een gestructureerd mechanisme voor aanvullende gegevensverzamelingen. Deze gegevensverzamelingen, die bedoeld zijn om in onverwachte statistische kortetermijn- of crisisgerelateerde behoeften te voorzien, worden opgezet door middel van gedelegeerde handelingen en uitvoeringshandelingen die zijn toegevoegd aan artikel 5.
20. Om evenredigheid te waarborgen en verstoringen van lopende statistische werkzaamheden te voorkomen, gelden de volgende beperkingen: a) elke tijdelijke gegevensverzameling mag maximaal drie jaar duren, b) er moet een minimuminterval van twee jaar zijn tussen twee opeenvolgende verzamelingen, en c) de tijdelijke gegevensverzameling mag niet overlappen met de referentieperioden van de tellingen.

Bijlage

21. In de bijlage worden de statistische vereisten, de periodiciteit, de territoriale niveaus en de indieningstermijnen beschreven om de haalbaarheid en de hoge kwaliteit van de gegevens te waarborgen.

⁵ [Verordening \(EU\) 2019/1700 tot vaststelling van een gemeenschappelijk kader voor Europese statistieken betreffende personen en huishoudens, op basis van gegevens die op individueel niveau worden verzameld door middel van steekproeven.](#)

22. Er is geoordeeld dat de periodiciteit van zes maanden en de jaarlijkse gegevens over sociaal-economische kenmerken geen statistische waarde hebben die de lasten voor de nationale statistische systemen rechtvaardigen, en daarom zijn zij geschrapt.
23. In de compromistekst wordt bevestigd dat gegevens over energiegerelateerde kenmerken van gebouwen uitsluitend uit nationale databanken zullen worden gehaald, in overeenstemming met Richtlijn (EU) 2024/1275. Deze bepaling zorgt voor juridische duidelijkheid en voorkomt dat er nieuwe rapportagevereisten worden ingevoerd.
24. Er is een indieningstermijn van T+24-maanden aangehouden voor de meest complexe datasets, zoals de gegevens die op tienjarige basis worden verzameld, de gegevens onder de noemer “gezinnen en huishoudens” en de meerjarige datasets met LAU⁶ als territoriaal niveau.
25. Voor bepaalde jaarlijkse en meerjarige datasets is een overgangperiode tot 2035 vastgesteld. Voor bepaalde jaarlijkse datasets geldt een termijn van 12 maanden tot 2035, waarna de termijn wordt teruggebracht tot 10 maanden. Voor meerjarige datasets blijft de termijn 24 maanden tot 2035 om daarna te verschuiven naar 18 maanden. Deze overgangperiodes zullen zorgen voor een geleidelijke en haalbare tenuitvoerlegging.
26. Er is een termijn van 120 dagen vastgesteld voor kwartaalgegevens over immigranten en een termijn van 60 dagen voor de jaarlijkse gegevens over de totale bevolking en voor gegevens over levensgebeurtenissen.

Datum van toepassing en eerste referentiejaar

27. Aangezien deze verordening later dan oorspronkelijk gepland zal worden vastgesteld, wordt de toepassingsdatum vastgesteld op 1 januari 2028. Bijgevolg zal 2027 het eerste referentiejaar zijn voor het verzamelen van gegevens in het kader van de verordening.

⁶ [Lokale bestuurlijke eenheden \(local administrative units, LAU's\) worden gebruikt om het grondgebied van de EU te verdelen met het oog op het verstrekken van statistieken op lokaal niveau. Het gaat om bestuurlijke indelingen van een land op een niveau lager dan dat van een provincie, regio of staat.](#)

III. CONCLUSIE

28. Het standpunt van de Raad in eerste lezing komt volledig overeen met het compromis dat het Europees Parlement en de Raad met de hulp van de Commissie tijdens de onderhandelingen hebben bereikt.

 29. Dit compromis is bevestigd door de brief van 6 juni 2025 van de voorzitter van de Commissie EMPL aan de voorzitter van het Comité van permanente vertegenwoordigers. Daarin laat de voorzitter van de Commissie EMPL weten dat zij de leden van deze commissie en vervolgens de plenaire vergadering zal aanbevelen het standpunt van de Raad in eerste lezing zonder amendementen aan te nemen tijdens de tweede lezing door het Europees Parlement, nadat de tekst door de juristen-linguïsten van beide instellingen is bijgewerkt.
-